

EVAKUACIJA, PRIVREMENO PREMJEŠTANJE, ZBRINJAVANJE

Da bi se stanovništvo, ili osobe koje se zateknu na području zahvaćenom prirodnom (požarom otvorenog prostora, poplavom, potresom) ili tehničko-tehnološkom nesrećom zaštitile od stradavanja, ponekad ih je potrebno, na dulje ili kraće vrijeme, premjestiti sa ugroženog na neugroženo, ili na manje ugroženo područje, odnosno iz ugrožene u neugroženu građevinu. U tom smislu govorimo o *evakuaciji i privremenom premještanju*.

EVAKUACIJA je postupak pri kojemu odgovorno tijelo vlasti provodi *planirano i organizirano* izmještanje stanovništva sa ugroženog na neugroženo, odnosno manje ugroženo područje, na vrijeme duže od 48 sati, uz organizirano zbrinjavanje evakuiranog stanovništva.

Evakuacija stanovništva općine ili dijela općine – za provedbu je odgovoran *načelnik općine*
Evakuacija stanovništva grada ili dijela grada – za provedbu je odgovoran *gradonačelnik*
Evakuacija više općina i gradova u županiji – za provedbu je odgovoran *župan*

Ukoliko je potrebno provesti evakuaciju stanovništva sa područja dviju ili više županija, odnosno Grada Zagreba i Zagrebačke županije, ili ako županija nije u mogućnosti samostalno, svojim snagama i sredstvima, iz bilo kojeg razloga, organizirati i provesti evakuaciju svog stanovništva na područje druge (neugrožene) županije, za rukovođenje, koordinaciju i usmjeravanje sudionika evakuacije odgovorna je ***Državna uprava za zaštitu i spašavanje***.

Načelnik općine i gradonačelnik

- donosi odluku o evakuaciji
- prema općinskom/gradskom planu evakuacije angažira osoblje, vozila i druga sredstva potrebna za evakuaciju
- obavještava i poziva druga tijela i pravne osobe s područja općine/grada koja su dužna sudjelovati u evakuaciji:
  - nadležni centar za socijalnu skrb
  - nadležnu organizaciju Crvenog križa
  - nadležnu policijsku postaju
  - ukoliko je potrebno, od nadležnog područnog ureda za zaštitu i spašavanje traži mobilizaciju obveznika civilne zaštite za pomoć pri evakuaciji

Prije početka evakuacije, sve se osobe koje se evakuiraju obvezno *evidentiraju* (ime i prezime, ime i prezime roditelja, datum rođenja, adresa stanovanja, broj članova obitelji koji se evakuiraju – isti podaci i srodstvo); uz osobne podatke, u evidencijske liste upisuje se vozilo kojim se osoba evakuiraju te mjesto na koje se evakuiraju, s mjestom prihvata (u početku što detaljnije, a potom i točna adresa smještaja i odgovorna osoba na mjestu prihvata);

Vozilo za evakuaciju, svaka osoba koja se evakuiraju slobodna je izabrati hoće li se evakuirati *skupnim prijevozom* (autobus, vlak, brod) ili *vlastitim vozilom*.

U slučaju kada odgovorno tijelo ili odgovorna osoba, u suradnji s pripadnicima policije, ocijeni da bi evakuacija vlastitim vozilima stanovnika izazvala prometnu gužvu koja bi ometala provedbu evakuacije, može *proglasiti evakuaciju skupnim vozilima obveznom*, odnosno zabraniti uporabu vlastitih vozila.

Evakuacija vlastitim vozilom – osobe koje se evakuiraju dužne su strogo se pridržavati uputa o pravcima – putevima evakuacije, brzini vožnje te drugim uputama koje daju koordinatori evakuacije, pripadnici policije i druge službene osobe.

Ukoliko tako odluči osoba odgovorna za provedbu evakuacije, odnosno ako drugačije nije moguće zbog uvjeta na prometnicama te zbog opće sigurnosti, osobe koje se evakuiraju vlastitim vozilima dužne su se priključiti organiziranom *konvoju vozila*, o čemu odgovorne osobe daju pravovremenu obavijest.

U slučaju evakuacije **ne zaboravite** (ukoliko uvjeti dopuštaju):

- *ponijeti osobne dokumente za sebe i članove obitelji*
- *isključiti struju, plin i vodu u objektu/ stanu kojeg napuštate*
- *zaključati objekt/stan kojeg napuštate*
- *uzeti obvezne lijekove za sebe i članove obitelji*
- *ponijeti najdražu igračku i slikovnicu svoga djeteta*
- *ponijeti vodu za piće za sebe i svoju obitelj*

Svakako

- *obavijetite osobe odgovorne za provedbu evakuacije o svojim i kroničnim i drugim bolestima članova svoje obitelji ili stanjima koja zahtijevaju posebne postupke i zdravstvenu skrb*
- *obavijestite osobe odgovorne za provedbu evakuacije ukoliko se želite evakuirati vlastitim vozilom*

PODROBNIJE UPUTE I INFORMACIJE O EVAKUACIJI ZATRAŽITE OD NADLEŽNOG PODRUČNOG UREDA ZA ZAŠTITU I SPAŠAVANJE ILI U UREDA NAČELNIKA OPĆINE, ODNOSNO GRADONAČELNIKA.

PRIVREMENO PREMJEŠTANJE stanovništva provodi odgovorno/nadležno tijelo vlasti u slučaju prijetnje i/ili neposredne ugroženosti stanovnika jedne ili više stambenih jedinica, uključujući okućnice i gospodarske objekte u sastavu stambenih jedinica, od prirodne ili tehničko-tehnološke nesreće, *na vrijeme ne dulje od 48 sati*.

Primjer: Stanovnici triju kuća u jednom međimurskom selu premješteni su u vatrogasni dom jer je u njihove kuće, uslijed poplava na području nekoliko općina, prodrla voda. Poplavljeni su im podrumi, a u prizemljima je voda u visini gotovo pola metra. Nakon 5 sati prestao je porast vodostja, podrumi su ispumpani, voda se u potpunosti povukla iz prizemlja kuća te se započelo sa sušenjem prostorija i stvari.

Za provedbu privremenog premještanja te osiguranje privremenog smještaja za premještene osobe odgovoran je *načelnik općine, odnosno gradonačelnik*.

ZBRINJAVANJE

Osobama koje su evakuirane sa područja ugroženog ili neposredno ugroženog opasnostima i/ili posljedicama prirodne ili tehničko tehnološke katastrofe, odgovorne vlasti osiguravaju i organiziraju *zbrinjavanje (prihvatni centar) na neugroženom području* do prestanka okolnosti evakuacije, odnosno do prestanka opasnosti ili neposredne opasnosti koje su bile povod evakuacije.

Zbrinjavanje podrazumijeva osiguranje *boravka, prehrane i najnužnije zdravstvene skrbi*.

Boravak evakuiranih osoba može se organizirati u:

- *zidanim građevinama* – školske i ostale sportske dvorane, domovi i slično
- *šatorima*
- *kamp kućicama i kontejnerima za stanovanje*
- *kombiniranom smještaju*

Oblik smještaja ovisi o nekoliko čimbenika, a najčešće o:

- hitnosti
- mogućnostima zajednice i raspoloživim resursima za zbrinjavanje
- procjeni potreba i trajanja zbrinjavanja
- godišnjem dobu i meteorološkim uvjetima

Ukoliko je boravak organiziran u kombiniranom smještaju, raspored osoba provodi se, prije svega, temeljem **životne dobi i zdravstvenog stanja osoba**.

Tako prioritet za raspored u zidane građevine, odnosno kamp kućice i kontejnere za stanovanje imaju starije osobe, nepokretni i teško pokretni, osobe s teškim kroničnim bolestima, osobe sa posebnim potrebama kojima je potrebna tuđa njega i pomoć, jedan roditelj s djetetom do 3 godine (zidana građevina), odnosno do 7 godina (kamp kućica i kontejner za stanovanje).

Bez obzira na vrstu/oblik, u svakom se prihvatnom centru organizira prehrana, sanitarne prostorije, ambulanta za osnovnu zdravstvenu skrb, administracijski i info pult, psihološka pomoć i podrška te sigurnost i javni red i mir (policija) kao i prostor za religijske potrebe.

Ukoliko evakuirana osoba želi i ima mogućnosti te odluči boraviti kod rodbine, prijatelja i sl. dužna je o tome izvijetiti odgovornu službenu osobu.

STRANCI S PRIVREMENIM BORAVIŠTEM U REPUBLICI HRVATSKOJ

Ukoliko je potrebno evakuirati strane državljane koji iz bilo kojeg razloga privremeno borave u Republici Hrvatskoj, oni podliježu istim uvjetima, pravima i obvezama u svezi evakuacije kao i državljani Republike Hrvatske.

Obveza je i dužnost odgovornih vlasti Republike Hrvatske da odmah po saznanju da se među ugroženim stanovništvom nalaze strani državljani, o tome izvijetiti Ministarstvo vanjskih poslova Republike Hrvatske. Ovo će Ministarstvo kontaktirati nadležna veleposlanstva u Republici Hrvatskoj, koja potom preuzimaju skrb za evakuirane osobe.